

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 1 שנה 2022

בית ספר: בית ספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה M.A.

מבוא לפסיכותרפיה

מרצים/ות:

פרופ' ענת ברונשטיין קלומק bkanat@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

גב' מורן קולוויין moran.koelewijn@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	80009	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	2	נקודות זכות:	2
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	221800090	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

נושאי הקורס:

- סקירה היסטורית מאז ועד עידן האונליין והיכרות עם הגישות המרכזיות בפסיכותרפיה
- אינטגרציה בפסיכותרפיה
- גורמים לא ספציפיים וספציפיים בפסיכותרפיה
- החוזה הטיפולי – מהי הסכמה מדעת להשתתפות בטיפול? תיאום ציפיות וקביעת מטרות ראשוניות לטיפול בין אם פנים אל פנים או מרחוק - היבטים קליניים, מחקריים ומעשיים
- חשיבות ה- Setting של המפגש הטיפולי ודיון בגבולות המפגש הטיפולי בין אם פנים אל פנים או מרחוק
- הברית הטיפולית כמרכזית בעבודה הקלינית
- הקשבה ואמפתיה: אבני הבניין של הפגישה הטיפולית. מה מקדם יכולת הקשבה ואמפתיה ואתגרים עכשוויים. דיון תיאורטי, מחקרי ותרגול מעשי.

- גורמים במטפל ובמטופל התורמים לתהליך ולתוצאות של הטיפול
- המטפל: ספרוויזיון, פיתוח מודעות עצמית ודאגה לרווחת המטפל (self-care) כחלק אינטגרלי מפיתוח הזהות המקצועי
- התאמת הטיפול למטופל
- התערבות במשבר בטיפול
- פסיכותרפיה רגישת תרבות
- חקר יעילות טיפולית (therapeutic efficacy and effectiveness research). כולל המחלוקת סביב טיפולים נתמכי מחקר אמפירי (EST: Evidence Supported Treatment)

מטרות הקורס

מטרת הקורס להציג את העבודה הקלינית בהיבטיה ההיסטוריים, התיאורטיים, המחקריים ובעיקר הפרקטיים. הקורס יתמקד באספקטים ומושגי היסוד בפסיכותרפיה אשר משותפים לתיאוריות השונות והן בכאלו אשר ייחודיים בגישות ספציפיות. השנה הקורס יתמקד בעבודה מסורתית ומקוונת. חלק מרכזי בקורס יעסוק בשאלה של התאמת ההתערבות הטיפולית לצרכים של המטופל/ת. אספקטים בעבודה הקלינית יכללו הגדרת מטרות הטיפול והבניית החוזה הטיפולי, ברית טיפולית, תהליכים טיפוליים הכוללים הקשבה, אמפתיה, העברה/העברה נגדית, הגברת התובנה וההכלה וכן משברים בטיפול וסיום טיפול. הקורס ידון בניסיונות לייצר אינטגרציה בין הגישות השונות ויצג את המודלים המרכזיים לאינטגרציה בפסיכותרפיה. בנוסף, הקורס יכלול דיון על חשיבות פיתוח המודעות העצמית לצד דאגה לרווחת המטפל כחלק בלתי נפרד מהתהליך של התהוות הזהות המקצועית. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטים לסוגיות בעריכת מחקר בהקשר הטיפולי, תוך שימת דגש על בחינת יעילות טיפולית ופיתוח החשיבה הביקורתית בהקשר הקליני- מחקרי. הקורס יכלול הרצאות פרונטאליות, הצגת מאמרים, הצגות מקרים וקטעי וידאו.

מבנה ציון הקורס

מטלות/דרישות:

1. נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים
2. מצגת קצרה במהלך הסמסטר אודות אחת ממיומנויות הטיפול.
3. הגשת עבודה בסוף הסמסטר המבוססת על אחד מנושאי המצגות ועל חומר קריאת החובה.

מבנה הציון:

1. מצגת: 30%
  2. עבודה מסכמת: 70%
- יש לציין כי היעדרות החורגת מכמות החיסורים המותרת ע"פ תקנון המוסד תגרור הורדה בציון הסופי.

שעות קבלת מרצה

בתאום bkanat@idc.ac.il

שעות קבלת מתרגל

בתאום עם גב' מורן קולוין

פרטי עוזר הוראה

Moran.Koelewijn@post.idc.ac.il

מורן קולוין

רשימת קריאה

רשימת קריאה (פריטים המסומנים ב"*)" הם פריטי קריאה חובה):

• **שיעורים 1 ו-2: הגישות המרכזיות בפסיכותרפיה וטיפול אונליין**

*American Psychological Association. (2013). Guidelines for the practice of telepsychology.

Andersson, G., & Titov, N. (2014). Advantages and limitations of internet-based interventions for common mental disorders. *World Psychiatry*, 13(1), 4-11.

Beck, A. T., & Weishaar, M. E. (2013). Cognitive therapy. In D. Wedding & R. J. Corsini (Eds.), *Current Psychotherapies* (10th edition, pp. 231-263). Los Angeles, CA: Thompson Learning.

Clulow, C. (2001). Attachment theory and the therapeutic frame. In C. Clulow (Ed.), *Adult Attachment and Couple Psychotherapy: The "Secure Base" in Practice and Research* (pp. 85-104). Philadelphia: Brunner-Routledge.

Cuijpers, P., Donker, T., Weissman, M. M., Ravitz, P., & Cristea, I. A. (2016). Interpersonal psychotherapy for mental health problems: a comprehensive meta-analysis. *American Journal of Psychiatry*, 173(7), 680-687.

Hoffman, I. Z. (1983). The patient as interpreter of the analyst's experience. *Contemporary Psychoanalysis*, 19(3), 389-422.

Johnson, S. M. (2009). Attachment theory and emotionally focused therapy with individuals and couples. In J. H. Obegi & E. Berant (Eds.), *Attachment Theory and Research in Clinical Work with Adults* (pp. 410– 433). New York, NY: Guilford Press.

Linehan, M. M., & Wilks, C. R. (2015). The course and evolution of dialectical behavior therapy. *American Journal of Psychotherapy*, 69(2), 97-110.

Markowitz, J. C., & Weissman, M. M. (2004). Interpersonal psychotherapy: principles and applications. *World Psychiatry*, 3(3), 136–139.

Markowitz, J.C., Milrod, B., Heckman, T.G., Bergman, M., Amsalem, D., Zalman, H., Ballas, T. & Neria, Y. (2020). On remote: psychotherapy at a distance. *American Journal of Psychiatry*, 177.

Mitchell, S. A. (2009). *Relational Concepts in Psychoanalysis* (pp. 1-62). Harvard University Press.

Ogden, T. H. (1999). The analytic third: working with intersubjective facts. in L. Aron & S. Mitchell (Eds.) *Relational Psychoanalysis, The Emergence of a Tradition* (pp. 459-492). Hillsdale, NJ: The Analytic Press.

Rollnick, S. & Miller, W. R. (1995). What is motivational interviewing?. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 23(4), 325-334.

Rochlen, A. B., Zack, J. S., & Speyer, C. (2004). Online therapy: Review of relevant definitions, debates, and current empirical support. *Journal of Clinical Psychology*, 60(3), 269-283.

Safran, J. D. & Kriss, A. (2013). Psychoanalytic psychotherapies. In D. Wedding & R. J. Corsini (Eds.), *Current Psychotherapies* (10th edition, pp. 19-53). Los Angeles, CA: Thompson Learning.

Wachtel, P. L. (2014). An integrative relational point of view. *Psychotherapy*, 51(3), 342.

Wachtel, P. L. (2010). Psychotherapy integration and integrative psychotherapy: Process or product?. *Journal of Psychotherapy Integration*, 20(4), 406.

יובל, י. (2011). טיפול באמצעות קבלה ומחוייבות (ACT): תיאוריה ופרקטיקה. בתוך טיפול קוגניטיבי התנהגותי: עקרונות טיפוליים. עורכים: צ. מרום, א. גלבוע. עמ' 353-384.

*זיו, ב. ש. ושחר, ג. (2014). מהי פסיכותרפיה אינטגרטיבית?. שיחות, כ"ח (2), עמ' 8-1.

• **שיעור 3-4: גורמים ספציפיים מול לא ספציפיים בפסיכותרפיה**

Castonguay, L. G., & Beutler, L. E. (2006). Common and unique principles of therapeutic change: What do we know and what do we need to know? In L.G. Castonguay & L.E. Beutler (Eds.), *Principles of Therapeutic Change that Work*, (pp. 353-369). New York: Oxford University Press.

Corey, M. S., & Corey, G. (2010). *Becoming a Helper* (6th edition, Chapter 11: Burnout and self-care, pp. 304-330). Belmont, CA: Brooks/Cole.

DeRubeis R. J., Brotman M. A., & Gibbons C. J. (2005). A conceptual and methodological analysis of the nonspecifics argument. *Clinical Psychology: Science & Practice*, 12 (2),174-183.

Gibbons, M. B. C., Crits-Christoph, P., Barber, J. P., Wiltsey Stirman, S., Gallop, R., Goldstein, L. A., ... & Ring-Kurtz, S. (2009). Unique and common mechanisms of change across cognitive and dynamic psychotherapies. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 77 (5), 801- 813.

Kazdin, A. E. (2009). Understanding how and why psychotherapy leads to change. *Psychotherapy Research*, 19 (4-5), 418-428.

Kim, D., Wampold, B., & Bolt, D. (2006). Therapist effects in psychotherapy: A random-effects modeling of the national institute of mental health treatment of depression collaborative research program data. *Psychotherapy Research*, 16(2), 161-172.

Lambert, M. J. (2005). Early response in psychotherapy: Further evidence for the importance of common factors rather than "placebo effects". *Journal of Clinical Psychology*, 61(7), 855-869.

* Luborsky, R., Siguer, A., Berman, L., & Seligman, K. L. (2002). The dodo bird verdict is alive and well - mostly. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 9 (1), 2-12.

* Wampold, B. E. (2010). The research evidence for common factors models: A historically situated perspective. In B. L. Duncan, S. D. Miller, B. E. Wampold, & M. A. Hubble (Eds). *The Heart and Soul of Change: Delivering What Works in Therapy* (pp. 49-81). Washington, DC: American Psychological Association.

• **שיעור 5: החוזה הטיפולי והסטיג של המפגש הטיפולי**

Constantino, M. J. Arnkoff, D. B., Glass, C. R., Ametrano, R. M., & Smith, J. Z. (2011). Expectations (Part of a special issue on what works for whom). *Journal of Clinical Psychology*, 67 (2), 184-192.

Dsubanko-Obermayr, K., & Baumann, U. (1998). Informed consent in psychotherapy: Demands and reality. *Psychotherapy Research*, 8(3), 231-247.

* Gutheil, T. G., & Gabbard, G. O. (1993). The concept of boundaries in clinical practice: Theoretical and risk management dimensions. *American Journal of Psychiatry*, 150 (2), 188-196.

*Weinberg, H., & Rolnick, A. (2019). Practical considerations for online individual therapy. In *Theory and Practice of Online Therapy*. Routledge. pp 96-100.

Weiner, I. B & ,Bornstein, R. F. (2009). The treatment contract. In *Principles of Psychotherapy: Promoting Evidence-based Psychodynamic Practice*. John Wiley & Sons. pp 81-103.

• קלנר, נ. (2000). החוזה הטיפולי בפסיכותרפיה פסיכואנליטית. בתוך *דבשת הגמל*. בן שמן: מודן. עמ' 34-53.

א. (1990). אדם נפגש עם עצמו. פסיכותרפיה: החוויה ותהליכה. (פרק נ': החוזה הטיפולי: הרצוי והמצוי). תל אביב: הוצאת שוקן. עמ' 44-48.

• שיעור 6: הברית הטיפולית- ליבת העבודה הטיפולית

Ardito, R. B., & Rabellino, D. (2011). Therapeutic alliance and outcome of psychotherapy: historical excursus, measurements, and prospects for research. *Frontiers in Psychology*, 2, 270.

Baldwin, S., Wampold, B., & Imel, Z. (2007). Untangling the alliance-outcome correlation: exploring the relative importance of therapist and patient variability in the alliance. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 75(6), 842-852.

Coco, G., Gullo, S., Prestano, C., Gelso, C. J. (2011). Relation of real relationship and the working alliance to the outcome of brief psychotherapy. *Psychotherapy*, 48(4), 359-367.

*Gómez Penedo, J. M., Berger, T., Grosse Holtforth, M., Krieger, T., Schröder, J., Hohagen, F., ... & Klein, J. P. (2020). The working alliance inventory for guided internet interventions (WAI-I). *Journal of Clinical Psychology*, 76(6), 973-986.

Horvath, A. O. (2000). The therapeutic relationship: From transference to alliance. *Psychotherapy in Practice*, 56 (2), 163-173.

Horvath, A. O., & Luborsky, L. (1993). The role of the therapeutic alliance in psychotherapy. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 61(4), 561-573.

Preschl, B., Maercker, A., & Wagner, B. (2011). The working alliance in a randomized controlled trial comparing online with face-to-face cognitive-behavioral therapy for depression. *BMC Psychiatry*, 11(1). doi: 10.1186/1471-244x-11-189

* Zafra, J. D. (1993). Breaches in the therapeutic alliance: An arena for negotiating

authentic relatedness. *Psychotherapy*, 30 (1), 11-34.

Zilcha-Mano, S., McCarthy, K. S., Dinger, U., & Barber, J. P. (2014). To what extent is alliance affected by transference? An empirical exploration. *Psychotherapy*, 51(3), 424-33.

Zuroff, D. C., & Blatt, S. J. (2006). The therapeutic relationship in the brief treatment of depression: Contributions to clinical improvement and enhanced adaptive capacities. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 74 (1), 130-140.

ויניקוט, ד. (2009). שגאה בהעברה נגדית. בתוך *עצמי אמיתי, עצמי כוזב*. תל אביב: עם עובד. עמ' 62-75.

• שיעור 7: הקשבה ואמפתיה: אבני הבניין של הפגישה הטיפולית

Agosta, L. (2019). Empathy in cyberspace: The genie is out of the bottle. In *Theory and Practice of Online Therapy*. Routledge. pp. 34-46.

Decety, J., & Jackson, P. L. (2006). A social-neuroscience perspective on empathy. *Current Directions in Psychological Science*, 15 (2), 54-58.

* Lynch, T. R., Trost, W. T., Salsman, N., & Linehan, M. M. (2007). Dialectical behavior therapy for borderline personality disorder. *Annu. Rev. Clin. Psychol.*, 3, 181-205.

Mahrer, A. R., Boulet, D. B., & Fairweather, D. R. (1994). Beyond empathy: Advances in the clinical theory and methods of empathy. *Clinical Psychology Review*, 14(3), 183-198.

* Orbach, I. (2001). Therapeutic empathy with the suicidal wish: Principles of therapy with suicidal individuals. *American Journal of Psychotherapy*, 55(2), 166-184.

Rogers, C.R. (1975). Empathic: An unappreciated way of being. *The Counseling Psychologist*, 5, 2-10.

קוהוט, ה. (2005). תפקידה של האמפטיה בריפוי הפסיכואנליטי. בתוך: *כיצד מרפאת האנליזה?* (עמ' 232-250). תל אביב: עם עובד.

• שיעור 8: התאמת הטיפול למטופל ובחינת השאלה של "מה עובד, עבור מי, מתי?"

Beutler, L. E., Harwood, T. M., Michelson, A., Song, X., & Holman, J. (2010). Resistance/Reactance level (Part of a special issue on what works for whom). *Journal of Clinical Psychology*, 67 (2), 133-142.

Beutler, L. E., Someah, K., Kimpara, S., & Miller, K. (2016). Selecting the most appropriate treatment for each patient. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 16(1), 99-108.

* Fonagy, P. (2010). Psychotherapy research: Do we know what works for whom? *British Journal of Psychiatry*, 197 (2), 83-85.

Markowitz, C.J., Milrod L.B. (2015). What to do when a psychotherapy fails. *Lancet Psychiatry*, 2 (2), 186-90.

* Norcross, J. C., Krebs, P. M., & Prochaska, J. O. (2011). Stages of change (Part of a special issue on what works for whom). *Journal of Clinical Psychology*, 67 (2), 143-154.

Norcross, J. C., & Wampold, B. E. (2011). What works for whom: Tailoring psychotherapy to the person. *Journal of Clinical Psychology*, 67 (2), 127-132.

Postel, M. G., de Haan, H. A., & De Jong, C. A. (2008). E-therapy for mental health problems: a systematic review. *Telemedicine and e-Health*, 14(7), 707-714.

Zilcha-Mano, S., & Barber, J.P. (2014). Learning from well-trained and experienced dynamic psychotherapists: Research on the efficacy of dynamic psychotherapy and its mechanisms of change. *Contemporary Psychoanalysis*. 50 (1-2), 58-88.

• שיעור 9-10: התערבות במשבר בטיפול

* Posner, K., Brown, G.K., Stanley, B., Brent, D.A., Yershova, K.V., Oquendo, M.A., Currier, G.W., Melvin, G.A., Greenhill, L., Shen, S., Mann, J.J. (2011). The Columbia-Suicide Severity Rating Scale: Initial validity and internal consistency findings from three multisite studies with adolescents and adults. *American Journal of Psychiatry*, 168 (12), 1266-1277.

* Stanley, B., & Brown K.G. (2012). Safety planning intervention: a brief intervention to mitigate suicide risk. *Cognitive and Behavioral Practice*, 19 (2), 256- 264.

זלצמן ג., חרמש, ח., אפטר, א., שילוח, נ., בר יוסף, ח., גולדברג, י. (2012). נייר עמדה בנושא אובדנות של הועדה הבינמשרדית למניעת אובדנות.

זלצמן ג. (2020) נייר עמדה בנושא אובדנות בעידן המאבק בנגיף הקורונה של המועצה הלאומית למניעת אובדנות.

• רגישות תרבותית בפסיכותרפיה

Huey Jr, S. J., Tilley, J. L., Jones, E. O., & Smith, C. A. (2014). The contribution of cultural competence to evidence-based care for ethnically diverse populations. *Annual Review of Clinical Psychology*, 10, 305-338.

Sue, D. W., Gallardo, M. E., & Neville, H. A. (2013). *Case Studies in Multicultural Counseling and Therapy* (pp.111-124). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

* Sue, S., Zane, N., Nagayama Hall, G. C., & Berger, L. K. (2009). The case for cultural competency in psychotherapeutic interventions. *Annual Review of Psychology*, 60, 525-548.

• שיעור 12-13: מחקר בפסיכותרפיה

American Psychological Association. (2002). Criteria for evaluating treatment guidelines. *American Psychologist*, 57 (12), 1052-1059.

APA Presidential Task Force on EBP. (2006). EBP in psychology. *American Psychologist*, 61, 271-285.

Barlow, D. (2010). Negative effects from psychological treatments: A perspective. *American Psychologist*, 65 (1), 13-20.

Chambless, D. L., & Ollendick, T. H. (2001). Empirically supported psychological interventions: Controversies and evidence. *Annual Review of Psychology*, 52 (1), 685-716.

Clarkin, J., Levy, K. N., Lenzenweger, M. F., & Kernberg, O. F. (2007). Evaluating three treatments for borderline personality disorder: A multiwave study. *American Journal of Psychiatry*, 164 (6), 922-928.

*Hull, T. D., & Mahan, K. (2017). A study of asynchronous mobile-enabled SMS text psychotherapy. *Telemedicine and e-Health*, 23(3), 240-247.

* Kazdin, A. E. (2007). Mediators and mechanisms of change in psychotherapy research. *Annual Review of Clinical Psychology*, 3, 1-27.

* Lambert, M. J., Whipple, J. L., Hawkins, E. J., Vermeersch, D. A., Nielsen, S. L., & Smart, D.W. (2003). Is it time for clinicians to routinely track patient outcome?: A meta-analysis. *Clinical Psychology: Science & Practice*, 10 (3), 288-301.

Peeters, F., Huibers, M., Roelofs, J., van Breukelen, G., Hollon, S. D., Markowitz, J. C., ... & Arntz, A. (2013). The clinical effectiveness of evidence-based interventions for depression: a pragmatic trial in routine practice. *Journal of Affective Disorders*, 145(3), 349-355.

Westen, D., Novotney, C. M., & Thompson-Brenner, H. (2004). The empirical status of empirically supported psychotherapies: Assumptions, findings, and reporting in controlled clinical trials. *Psychological Bulletin*, 130 (4), 631-663.

Segal, Z. V., Dimidjian, S., Beck, A., Boggs, J. M., Vanderkruik, R., Metcalf, C. A., ... & Levy, J. (2020). Outcomes of online mindfulness-based cognitive therapy for patients with residual depressive symptoms: a randomized clinical trial. *JAMA Psychiatry*, 77(6), 563-573.

ספרים מומלצים לקריאה נוספת:

Casement, P. (1985). *On learning from the patient*. London: Tavistock.

Castonguay, L., & Muran, J. C. (Eds.). (2016). *Practice-Oriented Research in Psychotherapy: Building Partnerships between Clinicians and Researchers (Special Issue Reprint from Psychotherapy Research)*. Oxford, United Kingdom: Routledge.

Hill, C. E. (2014). *Helping Skills: Facilitating Exploration, Insight, and Action (4th ed)*. Washington DC: American Psychological Association

Muran, J.C., & Barber, J.P. (Eds.) (2010). *The Therapeutic Alliance: An Evidence-Based Approach to Practice*. New York, NY: Guilford Press. Paperback edition published 2013

Newhill, C. E., Safran, J. D., & Muran, J. C. (2003). *Negotiating the Therapeutic Alliance: A Relational Treatment Guide*. New York, NY: Guilford Press

Norcross, J.C. & Goldfried, M.R. (Eds.) (2005), *Handbook of psychotherapy integration*. (2nd Ed.) New York: Oxford.

Summers, R.J. & Barber, J.P. (2009). *Psychodynamic Therapy: A Guide to Evidence-Based Practice*. New York, NY: Guilford Press.

Wachtel, P. L. (2011). *Therapeutic communication: Knowing what to say when*, Second Edition. New York: Guilford.

מיטשל, א. ובלאנק מ.ב. (2006). פרויד ומעבר לו. תל אביב: תולעת ספרים.